

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:				A szerkesztésért felelős Kutas Imre kiadó s laptulajdonos	Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet) Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint) Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Melyben:		Vidékre:			
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona		
Fél évre	6 "	Fél évre	10 "		
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "		
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "		

A társadalom heréi.

Debreczen, febr. 2.

(Sz.) A haladó kor, mely zászlójára írta fel az egyenlőség eszméjét; mely a műveltség terjesztésében intenzív működik: egyuttal megvetette alapját a folyvást nagyobb hullámot verő slendrianizmusnak.

Soha nem volt még a társadalomnak annyi ingyen élő heréje, annyi problematikus egzisztenciájú proletárja, mint a fényűzés, erkölcstelenség, könnyelműség, rangkóróság s több más ilyenmü bűnök jelen korában.

Az elmúltban nagyon kevés volt az oly egyének száma, kik ez élősdiak seregét szokták szaporítani, — kik mindenütt otthon találják magukat; kik a dologtól irítozva, télen tunyaságban mások filléreire áhítozva, tolakodó szemtelelenséggel élnek napjaikat.

Ma már ezek száma egész légiót tesz ki. A gondatlan gazdálkodás, az elviselhetetlen terhek, uzsora, nagyzás által ősi örökségükből kiforgatott birtokosok, kik hajdan jólétnek örvendettek, napról-napra növekvő száma, képezi a proletárok e fajtáját. — Ezek egyuttal azok a teleszájú hősök, kik ok nélkül csinálnak nagy hű-hót csak azért, hogy a figyelem rudját magukra fordítsák s ha egyszer aztán a zsiros kon-

czot megszerezhették, akkor szépen köpenyt fordítanak.

Ma minden ember urnak érzi magát a rőfőskereskedőtől fel a börzespekulánsig. Ma nincsenek közkatonák a társadalmi eszmék keresztülvitelében, ma minden ember tanácsoszló, dirigáló hatalom kíván lenni s vezérszerepet öhajti.

És az ilyen törpe nagyságokból kerül ki aztán a proletárok tekintélyes számu serege

Igen! A közpéldaszó: „Addig nyujtózzál, a meddig takaród ér“ még ma is felszinen tartja magát. Már pedig a ki egyszer megkóstolta az urhatnámság mézes madzagát; a ki elbódított a nagyzás maszlagja által, az nem fog többé visszatérni a helyes utra, hanem halad tovább szédítő sebességgel az élvek karjain; édes álom bűvös hatása zárva tartja a józanész, higgadt megfontolás felébredését. Nem sokára szétozlik az édesen szenderítő álom s ott áll előttünk a nagyzás áldozata vagyontvesztve, kifosztva, üres zsebekkel, tenger adóssággal. Az új átalakulás csakhamar szembeötlővé válik; ismét több egygyel a proletárok száma.

Talán nem mondunk valótlan, ha állitjuk, hogy e rangkóróságos korban, mikor még a hivatalszolga is megóhajti a „tekintetes“ titulust, a proletárok száma tetemesen szaporodott, melyre befolyással van

még azon körülmény is, hogy mainap már minden szüle tudományos pályára készíti gyermekét, tekintet nélkül arra, vajjon van-e az illetőnek hajlama és tehetsége azon pályára, melyre szülei erőszak következtében került.

El van ma árasztva minden hivatalos állás pályázó közönséggel, de talán egy téren sem mutatkozik annyira a túltömöttség, mint épen a gymnásiumokban, hova seregestől tódul évről-évre a serdülő nemzedék. Mi ennek az oka? . . . Talán műveltségben tett előrehaladásunknak tudható ez be? Legkevesbbé sem? Inkább az iparos pálya iránt érzett elfogultságunknak róható fel.

Még az ipar nem fejlődött nálunk oda, hogy az iparost becsülni tudjuk s jól végzett munkájáért a díjazásor felül elismeréssel adózzunk neki és mert ez így van, az iparos pálya nálunk még nagyon alantas helyzetnek tekintetik s a ki csak kerülheti, bizony nem adja gyermekét iparosnak.

Pedig hiszen az iparos pálya szép lendületet nyert manapság nálunk s valóban inkább becsülendő egy jóraváló kézműves, mint egy pöffeszkedő, tudományos pályára lépett léha, mert az ily egyénekből kerülnek ki később a proletárok, kik aztán fekélyei ugy a társadalomnak mint a összes nemzet zömének.

Tárcza.

Az asszony miatt.

A D. H. tárczája.

— Debreczen mul jából. —

Írta: Szini Péter.

Mikor Béri Pista a nemes városnál hajduskodott, ugyancsak furcsa idők jártak. Termelt a betyár, mint bokrán a kőkeny. Igen sok volt a szegény ember, a kinek anidegy volt, akár éhenhalással végzi életét, akár a város bitófáján pusztul el.

Némelyiket csakugyan a nyomor kényszerítette reá, hogy utszéli betyár legyen, kinek örökös rettegésből áll az élete. A katonasortól való félelem, vagy a megcsalatott szerelemtől dobogó szív ösztönzése, a családi élet boldogtalansága sok virtuos alakkal szaporította a betyárok hadát, kik egy-egy vezér uralma alatt valóságos hadjáratot indítottak a tisztességes életü emberek vagyona ellen.

Meg volt ennek a betyárkorszaknak a maga romantikája és varázsa. Népdalok zengedeztek egy-egy kimagasló betyárvezér tetteit; a bitóra ítélt rabló szónoklatot tartott utolsó bucsuzásul az akasztófa alatt és ugy tűnt fel a tiszteletére egybegyűlt nagy közönség előtt, mint valami hazamegmentő hős.

Nem csoda, ha a betyárok bátor viselkedését látva, igen sok legényben felébredt a virtus hasonló cselekedetre, s titkon éj-

idején odahagyta szülei házat és felcsapott a betyárokhoz vig életre.

Mert vig életük volt tagadhatatlanul. Övék volt minden utszéli csárda, hol éjnek idején összegyülekeztek s vig zeneszó mellett üritgették a jóféle karczossal töltött üvegeket. Néha még szép, viritóarczu leány is került a csárdásné jóvoltából, aki tánczra ingerelte a bortól kábult betyárt. Ugy, hogy a uagy dinom dánomnak néha a feltetsző hajnal vetett véget.

A nemes tanács azonban nem igen örült a betyár-romantikának. Boszantotta az örökös jelentés, mely innen is, onnan is érkezett hozzá a betyárok rémtetteiről. Nemi s igen csinált egy-egy elfogott betyár élete lám pása kioltásából lelkiismereti kérdést. Hadd pusztuljon a salak! Ha néha egy kis nemes ércz is téved hozzá, nem olyan nagy kár. Marad még tiszta ércz elég.

Béri Pistának többször volt alkalma szemlélni, mikor egy-egy elfogott duhaj betyárt a városbáza udvarán levő börtönből szekerre ültettek s nagy néptömegtől kísérvé szállították ki a bitó alá, hogy a statárium által reárárt büntetést elsenvedje.

Ilyenkor, — tudja Isten hogyan, hogyan nem, — mindig bizonyos szomorúság ütött tanyát Béri Pista szívében. Az étel sem esett jól neki ebéd idején. Csak tündött, csak furkált a lelkében valami megnevezhetetlen érczés.

Ha a felesége ott lett volna vele, talán ki is vallja neki a kebelét terhelő titkot. De a szép menyecske is kenyer után látott, mert a hajduskodásból nem igen lehetett félferakni a következő időkre. Béri Pista, bár

ájó szívvvel, belenyugodott, hogy felesége elmenjen Kassára fogházi kifőzőnek s ott kurgassa a piros bankókat

Félév telt el azóta, mikor elbucsuztak egymástól és Béri Pistának sohasem telt az idejéből, hogy csak egy napra is meglátogassa a feleségét.

Sok volt a tennivaló a városbázánál. Mintha csak vesztét érezte volna minden rabló, ugy neki veszedekett a rablásnak. Béri Pista álig győzte őket lekísérgetni a város háza börtönébe.

Ekkor garázdálkodott legjobban Veréb Lajos bandája. A marciális termetű, sámsoni erejű betyár rettegésben tartotta az egész altöldet. Jaj volt annak, kire Veréb Lajos kivetette a szemét. Garázdasága nem ismer határt, és annyi bűn terhelte a lelkét, hogy igazán megérett a pokolra.

A hatóság minden igyekezete kárba vesztett a rabló kézrekerítését illetőleg. Kiját-szotta ez a legélesebb szemü pandurt is és legtöbbször ott ütötte fel fejét, hol nem is gyanították.

Ezidőben történt, hogy Béri Pistát meglátogatta Kassáról egy jó barátja, a ki a nemes tanácsnál járt bizonyos küldetésben. Béri Pista régen ismerte e jó barátját és szavahihető embernek tartotta. Mélyen szívébe vágott hát a jó barát kijelentése, melyet poharzás közben ejtett el.

— Sajnálak Pista, de ki kell mondanom hogy a feleséged nem hűséges hozzád. Titkos szeretője a fogházfelügyelőnek s egyutt nevetgélve mosolyognak téged, ki itt vagy nyugodt lélekkel, azt híven, hogy az asszony hűséges hozzád.

Hogy tehát a túl elszaporodott proletárok számát ne szaporítsuk, tegyük meg az óvintézkedéseket.

Először is ne szabjuk igényeinket feltétl. Elégedjünk meg az állapottal, melybe sorsunk helyezett s törekedjünk a téren, melyre kiállítottunk, érdemeket, elismerést szerezni. Ne vágyjunk sokra s ne majmoljunk a nálunknál gazdagabbat. Ha ezt teszszük, sohasem fogunk oly helyzetbe jutni, hogy kiadjak talpunk alól a földet s leesünk a nyomor súlyosztóján a megsemmisülés zavaros örvényébe, hanem a vészek között is szilárdan megállhatunk.

Másodszor meg ne kicsinyeljük az iparos pályát, sőt igyekezzünk azt tekintélyre emelni. Adjuk meg gyermekeinknek a szükséges kiképzést, de hajlamaikkal ellenkező pályára ne kényszerítsük. Azokból kerül ki a naplopók, élősdiak serege, kik egész életükön át nem tudnak beleszokni azon helyzetbe, melybe állítottak.

Bevégzem soraimat azon kívánsággal miszerint adja Isten, hogy ne találkozzék ezennel nálunk oly egyén, ki saját hibája, ballépése, vagy hajlamainak meg nem felelő pályaválasztás miatt a társadalom heréi; a proletárok számát szaporítsa.

A közigazgatás egyszerűsítése. Széll Kálmán nagyszabású akciója, melyel a közigazgatás menetének egyszerűsítését és gyorsítását akarja elérni, nemsokára immár az országgyűlést fogja foglalkoztatni. A belügy-miniszteriumban jelenleg szakadatlanul és nagy apparátussal dolgoznak a közigazgatás czélba vett egyszerűsítése törvényhozási munkálatainak előkészítésén. Ezt a munkát néhány hét múlva be is fejezik. A rengeteg anyagot felőlelő törvényjavaslatot aztán haldéktalanul beterjesztik a képviselőházhoz alkotmányos tárgyalás végett.

Béri Pista oda vágott az öklével az asztalra. Felforrongó érzelmei kicsordultak meg bántott szívéből.

— Hát igaz? . . . Hát csakugyan megcsel az az asszony?

— Meg, Pista! Nem mondanám, ha a két látószememmel nem láttam volna!

— No, hát akkor majd a szemébe tekintek én neki: — riadt fel Béri s nagy villogott a szeme, akárcsak a tűzben lángoló parázs.

Mikor a jó barát odahagyta, csak leomlott az asztalra, mint a kifürészelt fa s fájdalmas zokogása betöltötte a szobát.

— Nincs, nincs senkim többé! . . . Egyedül ő volt, akit szeretni tudtam! Ha ő megcsalt, szétdulta lelkem boldogságát, minek nekem az élet? Megyek oda, ahova már régen vonzott a szívem. Felcsapok betyárnak. Hanem előbb ő velem végzem el a számadást.

Hát bizony az a jó barát igazat mondott. De ugyan ki vethetne követ arra a tűz tekintetű, kívánatos formás alkatu menyecskére, hogy a fájótól távol is megóhajította az édes, gyönyörködtető szerelmet? A szív érzéseinek gátat vetni, a vágyak hullámaint lecsendesíteni nem oly könnyű ám, melyet egyszerű társadalmi szokással el lehetne némitani.

Béri Pista szép menyecskéje sok édes percet töltött el a foházfelügyelő karjaiban gondatlanul; boldogan adták at egymást a szerelem boldogító érzetének mintha Béri Pista nem is lenne már a világon.

Duló fájdalommal, haragtól előntött szível indult az utnak. Bizony azt sem mondta a nemes tanácsnak, hogy befellegzett. Miért

— **Az összeférhetlenségi törvény revíziója.** A képviselőház ama külön bizottságában, mely az összeférhetlenségi törvény revíziójára van kiküldve. Zsigárdy Gyula lemondásával egy hely üresedett meg, amelynek mielőbb való betöltése, tekintettel a bizottságna k mielőbbi újra összehívására, kívánatosnak mutatkozik. A szabadelvű párt tegnap jelölt ki erre a helyre új tagot, kit a legközelebbi ülésben fog megválasztani a ház, és a ki, a mint halljuk, Szivák Imre lesz.

Adjunk eledelt a téli madaraknak.

Debreczen, febr. 2.

Téli álmát alussza a természet.

A halottra fehér szemfedő borul, mely eltakarja az egész földet, a földre hullott bogyókat, magvakat.

A rovarok pedig be vannak fagyva sirjaikba.

A szegény téli madarak meg fázva, reszketve oit gubbasztanak a zuzmarázos fagylyakon, vagy behuzódnak a takarmánykizlak hézagaiba, vagy az épületek eresze alá.

Fel-felkiáltanak fájdalmasan, nemcsak a hideg, hanem az éhség által is gyötörtetve!

Nem halljuk-e ezeket a szomorú hangokat, nem látjuk-e ezeket a szenvedő madarakat?

És ha halljuk, látjuk: nem indul-e meg kebleinkben a szánalom irántuk?

Azok a téli madarak itt maradnak nálunk, hogy átszenvedjék velünk a tél zordságát, vagy eljönnek a hidegebb északról, hogy enyhületet találjanak nálunk.

És midnyájoknak az a szándéka, hogy vigasságunkra legyenek a tél kietlenségében, mikor minden oly szomorú; az erdők lombtalanok, a kert virágaiból kóró sem igen

maradt, a nádasokból csak a letarolt nádtrzsok meredeznek felénk, még a folyók kebleit is jégkéreg fedi.

Mindenfelé elsomorító hangtalan némaság, erdőben, mezőben, ha csak a vihar nem zugs a dühöngő téli szél nem tombol, hogy hófuvatagba temessen embert és minden más teremtetett állatot!

Oh! Milyen vigasztalólag esik lelkünknek ilyenkor egy-egy madárhang, egy egy kis csicsérgés!

Bizony-bizony, a vigasztaló mindenkor jutalmat érdemel.

Ezek a kis madarak nem jutalmat, hanem menedéket kérnek, menedéket a rettenetes éhhalál elől.

Az év derültebb szakában nem számítanak a mi segélyünkre, hanem dolgoznak folyton és fáradhatatlanul a mi javunkra, tisztogatják a mi fáinkat, vetéseinket, édeskedves vidámitónk, segítő társaink nekünk.

Munkáikat mi úgy sem fizethetjük meg semmikor.

Mentsük meg tehát most őket az éhhaláltól, midőn nem tudják megkeresni mindennapi ételmüket, de még csak annyit se, a mennyi életük fenntartására szükséges!

Pedig olyan kevés szükséges.

Kamaráinkban, gabonásainkban, vermeinkben van némi felesleges ocsu, szemetes gabona, fűmag, egy kis használatlan rostaalj, egy kevés napraforgó, vagy kendermag, vagy egy kevés tökmag.

Adjunk ebből a szegény téli madaraknak!

Gazdagon megfizetnek ezek majd nekünk ezért a kicsi áldozatért, melyvel mi szegényebbek nem leszünk, de mely által sok-sok hasznos segítő és munkatársat szerzünk erdei, kerti és mezőgazdaságunk számára.

Béri Pista hirtelenében földre gyürte a betyárt s azután rátérdelt a mellére.

— No, most már tudhatod, ki vagyok? Veréb Lajos oda lépett hozzá s a fen-sőség érzetével mondá:

— Ember vagy, pajtás! Ilyen ember kell nekünk!

— Rajtatok áll, hogy közétek lépjek! — mondta Béri. — Segítetek bosszumat kitölteni és azután megyek veletek, a hova vezettek.

Mindannyian kezet adtak reá. Hiszen ha csak ez kell! A betyár is tudja ám az illiket és szívesen segít, a hol teheti.

Béri Pista aztán iszogatós közben elbeszélte élete folyását a betyároknak s elmondta a szomorúságos esetet, mely kővé változtatta a szívet.

— Ne félj semmit! A hűtelen asszony elveszi büntetését! — mondta Veréb Lajos — Most pedig legyünk vigan! Kár volna ilyen derék fiúnak epesztetni a szívet egy rossz asszony miatt.

Egy ág lehull a fáról, marad még rajta elég virághozó. Meglásd csak; még ezután derül rád a vidám élet napja!

Késő éjjel után fuvaros ember állott meg a korcsma előtt, aki Tokajba igyekezett. Megszomjazott utközben s betért egy kis itálra. Kapott is annyit, amennyi csak befért. Körülvették a betyárok s töltötték belé a savanyu lőrék kancsóságra. Mikor aztán tovább akart menni, a betyárok is feltelepedtek a szánjába s parancsolták, hogy vigye őket Kassára.

Mitsem ért a mentegetőzés. A betyárok fegyvert ragadtak és lelővéssel fenyegették.

Hintsünk ilyen élelmi szereket, magvakat a bokrok alá, hogy hó ne lephesse be könnyen s a bokrok tetejére tegyünk fedél gyanánt egy kevés szalmát. Vagy erősítsünk deszkaalapot a fagalyak közé s erre hintsünk magvakat s készítsünk a deszka fölé egy kis szalmafedelet a hó ellen.

Vagy rakjunk ki napraforgó tányérokat oly módon, hogy azokat a hó ne lephesse ez ezeket szórjuk tele gabona (napraforgó, kender és más) szemekkel. Így a szél el nem hordja, — a madarak pedig kiszedegetik.

Ha van egy kis felesleges tepertőnk, vagy hulladék szalonnadarabjaink, azt is vegyítsünk keveset a magvak közé, mert a téli madarak szeretik a zsírtelét, hogy melegítse vérüket.

Sőt gondoskodjunk arról, hogy egy kevés kavicsot is hozzájuthassanak a madarak, mert ez emésztésüket is elősegíti.

A kenyér és a burgonya veszedelmes télen a madarakra . . .

Emberek! Jó lelkek!

Adjunk eledelt a téli madaraknak!

K. Nagy Sándor.

Az angol királynő temetése.

— Saját tudósítónktól: —

Budapest, február 2.

Tegnap vette kezdetét a nagy gyászpompa, melylyel Viktória királynő kihűlt porréseit átadják az enyészetnek. Egész ország mély gyászba borulva tekint ma az osbonei kastély felé, hol imádott királynője kilehelve nagy lelket. A nemes angol nép gyászában osztozik az egész művelt világ. Az egyes országok küldöttei már megérkeztek, hogy részt vegyenek a gyászos szertartásban s elkísérjék utolsó útjára a nagy királynőt.

ha ellentmondani merészel. A fuvaros hát Tokaj helyett Kassa felé indította a szánát.

A szép menyecske akkor riadt fel, mikor csak betoppant hozzá Béri Pista, aki a korcsmában hagyta a hajdu ruhát s nyalka betyárnak öltözött fel.

— Pista! Pista! — szaladt hozzá. Hol jársz itt?

— Hol járok? — mondta Béri mogorván. — Ugye: nem is vártál?

— Nem! . . . Ázaz . . . hogy . . .! tördelte az asszony a szót, kit e váratlan látogatás szinte kétségbeejtett.

— Hát hiszen csak ideje volt már, hogy eljőjtek! Megéheztem a csókodra, epedeztem az édes ölelése után!

— De miért e suba rajtad? Talán odahagyta a hajduságot?

— Gyere ki innen, mert itt nem lehet beszélnem! Majd meg tudod odakinn a többi.

Az asszony gyanútlanul követte férjét a kapuba, hol elrejtőzötten váraoztak a betyárok.

— Ez az! mutatott Béri a menyecske. — Ez az a hálátlan teremtés, aki az én szívemet örökös gyászba ejtette! Itt van! Átadom nektek!

Mielőtt a megrémült menyecske szóhoz juthatott volna, már betömték a száját, megkötötték kezét-lábát s feldobták a szánba, mely az éj leple alatt gyorsan sikamlott tova Enyiczke felé.

A korcsmához érve törvényszéket ültek a betyárok az elfogott menyecske felett, kit ott hagytak künn a szánon, hideg havas éjben. Tejfehér arcára odafagyott a lehel-

kinék uralkodása nagygyá, hatalmassá tette Angliát.

A temetési előkészületekről tudósítónk a következő táviratokat közli velünk:

Bécs, febr. 1.

Ferencz Ferdinánk főherceg tegnap délelőtt Londonba utazott, Viktória királynő temetésére.

Cowes, febr. 1.

A hadihajók tegnap fényes lobogódiszben elhelyezkedtek az Anglia és Wight sziget között elnyúló tengerszorosban. A hajók sora Southamton Wetertől Rydeig ér.

London, febr. 1.

A görög király Miklós görög herceggel ideérkezett. Megérkezésük Károly dán herceg és a király képviselői fogadták, akik a Marlborough palotába kísérték őket.

London, febr. 1.

Egy tegnap este kiadott hadiparancs szerint a gyászenetben 3075 ember fog résztvenni, a sorsal alakítására pedig 3166 főnyi lovasság és 29.129 főnyi gyalogság fog kivonulni. Azonkívül diszörség fog állani a Viktória-pályaudvaron, a Paddington-pályaudvaron és a Buckingham-palotában. A gyászenetben a tengerészeti csapatok a szárazföldi csapatok után fognak menni, azután jönnek az idegen katonai attasék, a hadsereg vezérkara, a tábornagyok, majd négy zenekar, a melyek fölváltva Beethoven és Chopin gyás-indulóit fogják játszani és azután következik a halottasköcsi.

Budapest, febr. 1.

A budapesti angol főkonzulátus diszes kiállítású, gyászkeretes meghívásokkal jelenti, hogy Viktória elhunyt angol királynő lelki üdvéért, február 2-án, a Kálvintéri ref. templomban gyászistentisztelet fog tartatni.

Az angol király koronázása.

— Koronázási ceremóniák. —

Az angol koronázási ünnepély páratlan pompával szokott végbe menni a westminsteri apátságban és nagyon vigyáznak az ő-

loit hó s gyöngéden ölelő karjait kékre csipte a fagy.

Mikor az ítéletet is meghozták, bevezette két rabló a menyecskét és Veréb Lajos felolvasta előtte a takarópapírra körmölt ítéletet.

— Béri Pista felesége hűtlenségen kapván, a tisztességes életű betyárok törvénytörése által halálraítéltetik és a büntetés azonnal végrehajtatik rajta.

Béri Pista feje zugott. lelke háborgott. Behunyta szemét, hogy semmitse lásson a vérfagyasztó jelenetből. Csak akkor ocsudott fel, mikor kívülről egy zuhanásra következő rémes sikoltás hangzott el.

— Hol van? Hová tettétek? — kiáltott Verébre.

— Ott van a kutban! Kihuzhatod, ha kedved tartja!

Béri ész nélkül rohant a kuthoz, de a vakító sötétségben semmit sem volt képes látni. A szép menyecske hűtlensége meg volt büntetve.

Béri ezután sok földet bejárt a betyárokkal, de lelke szomszágát nem tudta legyőzni. — Örökké előtte állott a kutba dobott menyecske hófehér arca; fülébe csengett rémes sikoltása.

Egyet gondolt egyszer. Titkon odahagyta a betyárokat s visszatért Debreczenbe. Jelentkezett a tanács előtt, hol méltó meglepetéssel fogadtatott. Bevallotta bűnét s nem tagadta, hogy a betyárokkal volt együtt.

Pár nap múlva bitófán függött Béri Pista, a deli hajdu. Utolsó szava is az volt, hogy az asszony miatt hal meg!

régi szokások pontos megtartására. Ünnepies processzióban indul meg a koronázási menet a templomba. Elöl viszik a jelvényeket, a koronát, I. Edwárd király szent botját, továbbá azt a követ, a melylyel a régi skót királyokat felavatták és amelyet a győztesek Londonba hoztak. Ez szimbolizálja a monarchia szoros egybetartozását. A szentelt bot szinarany golyóalaku fogantyúval bír, a melynek egy darabkája állítólag Krisztus keresztjének fájából van. A westminsteri apátságban az uralkodóház tagjai, a peerek s a többi méltóságok számára karzatokat állítanak fel, középen a király trónja áll, a melyen a király koronázási diszben ül. Az aktus előtt az énekhar dicshymnusokat zeng. Ekkor előép a canterbury érsek és a lordkancellár, mire mindannyian négyszer kiáltják:

»God save the King.«

A fejedelem az oltárhoz lép, mire a yorki érsek beszéde következik. A király ezután a canterburgi érsek felhívására leteszi az esküt, a ki őt ezután szentelt olajjal a fején és kezén fölkeni.

A király ekkor ismét visszaül a trónra, a hol az összes királyi jelvényekkel ellátják; a canterbury érsek fejére teszi I. Edwárd koronáját, jobbába adja a szentelt botot, baljába a galambos kormánypálczát. Kard és keztyű egészíti ki a királyi diszt. Fanfárok harsogása és ágyudörgés között mondják el a hálaadó Tedeumot, a mire a hűségesküt teszik le, először az egyházi, utána a világi méltóságok. Ezután az ünnepi menet visszatér a westminsteri palotába, a hol még különféle szertartások következnek.

Igy a többi között a kamara első lordja mosdóvizet, süteményeket, azonkívül 40 rőf bársonyt nyújt át a királynak, jelképi kifejezésére annak, hogy a király semmiben sem fog szükségét szenvedni.

A második lord, a ki az első toastot mondja, a bor kiívása után az arany serleget ajándékba adja a királynak.

A legcsodálatosabb szokás az, a mikor egy harcra kész lovag belovagol a terembe és keztyüt dob a porondra. Párbajra hívja ki mindazokat, a kik az új uralkodót nem akarják elismerni. Ezután egy pohár bort a királyra köszönt és hátrafelé kilovagol. Ezek a szokások az ősi alkotmány fokozatos fejlődéséből erednek és jelképileg az alkotmány és az uralkodó sértetlenségét jelentik.

Farsang.

Itt a farsang! Tánccra hát!

Zendüljön a dal!

Mulassa ki most magát,

Aki fiatal;

Aki még az étetnek

Rózsáját szedi;

Kinek béli kontóját

Apja fizeti!

Hadd hevüljön szív szíven,

Karba ölte kart,

Mig Karnevál herezeg ur

Vig uralma tart . . .

Lesz még idő busulni

Ugyis majd elég . . .

Ne zavarja tünődés

A bál idejét!

Hogy tehát a túl elszaporodott proletárok számát ne szaporítsuk, tegyük meg az óvintézkedéseket.

Először is ne szabjuk igényeinket feltétl. Elégedjünk meg az állapottal, melybe sorsunk helyezett s törekedjünk a téren, melyre kiállítottunk, érdemeket, elismerést szerezni. Ne vágyjunk sokra s ne majmoljunk a nálunknál gazdagabbat. Ha ezt tesszük, sohasem fogunk oly helyzetbe jutni, hogy kiadjak talpunk alól a földet s leesünk a nyomor sülyesztőjén a megsemmisülés zavaros örvényébe, hanem a vészek között is szilárdan megállhatunk.

Másodszor meg ne kicsinyeljük az iparos pályát, sőt igyekezzünk azt tekintélyre emelni. Adjuk meg gyermekeinknek a szükséges kiképzést, de hajlamaikkal ellenkező pályára ne kényszerítsük. Azokból kerül ki a naplopók, élősdiek serege, kik egész életükön át nem tudnak beleszokni azon helyzetbe, melybe állítottak.

Bevézsem soraimat azon kívánsággal miszerint adja Isten, hogy ne találkozzék ezentúlra nálunk oly egyén, ki saját hibája, ballépése, vagy hajlamainak meg nem felelő pályaválasztás miatt a társadalom heréi; a proletárok számát szaporítsa.

A közigazgatás egyszerűsítése. Széll Kálmán nagyszabású akciója, melyel a közigazgatás menetének egyszerűsítését és gyorsítását akarja elérni, nemsokára immár az országgyűlést fogja foglalkoztatni. A belügyminiszteriumban jelenleg szakadatlanul és nagy apparátussal dolgoznak a közigazgatás czélba vett egyszerűsítése törvényhozási munkálatainak előkészítésén. Ezt a munkát néhány hét múlva be is fejezik. A rengeteg anyagot felölelő törvényjavaslatot aztán haldéktalanul beterjesztik a képviselőházhoz alkotmányos tárgyalás végett.

Béri Pista oda vágott az öklével az asztalra. Felforrongó érzelmei kicsordultak meg bántott szívéből.

— Hát igaz? . . . Hát csakugyan megcsel az az asszony?

— Meg, Pista! Nem mondanám, ha a két látószememmel nem láttam volna!

— No, hát akkor majd a szemébe tekintek én neki: — riadt fel Béri s nagy villogott a szeme, akárcsak a tűzben lángoló parázs.

Mikor a jó barát odahagyta, csak leomlott az asztalra, mint a kifűrésztelt fa s fájdalmas zokogása betöltötte a szobát.

— Nincs, nincs senkim többé! . . . Egyedül ő volt, akit szeretni tudtam! Ha ő megcselalt, szétdulta lelkem boldogságát, minék nekem az élet? Megyek oda, ahova már régen vonzott a szívem. Felcsapok betyárnak. Hanem előbb ő velem végzem el a számadást.

Hát bizony az a jó barát igazat mondott. De ugyan ki vethetne követ arra a tűztekintetű, kívánatos formás alkatu menyecske, hogy a fájától távol is megóhajtotta az édes, gyönyörködtető szerelmet? A szív érzéseinek gátat vetni, a vágyak hullámaint lecsendesíteni nem oly könnyű ám, melyet egyszerű társadalmi szokással el lehetne némicani.

Béri Pista szép menyecskéje sok édes percet töltött el a fogházfelügyelő karjaiban gondatlanul; boldogan adták az egymást a szerelem boldogító érzetének mintha Béri Pista nem is lenne már a világon.

Duló fájdalommal, haragtól előntött szível indult az utnak. Bizony azt sem mondta a nemes tanácsnak, hogy befellegzett. Miért

— Az összeférhetlenségi törvény revíziója. A képviselőház ama külön bizottságában, mely az összeférhetlenségi törvény revíziójára van kiküldve. Zsigárdy Gyula lemondásával egy hely üresedett meg, amelynek mielőbb való betöltése, tekintettel a bizottságnak mielőbbi újra összeülésére, kívánatosnak mutatkozik. A szabadelvű párt tegnap jelölt ki erre a helyre új tagot, kit a legközelebbi ülésben fog megválasztani a ház, és a ki, a mint halljuk, Szivák Imre lesz.

Adjunk eledelt a téli madaraknak.

Debreczen, febr. 2.

Téli álmát alusza a természet.

A halottra fehér szemfedő borul, mely eltakarja az egész földet, a földre hullott bogókat, magvakat.

A rovarok pedig be vannak fagyva sirjaikba.

A szegény téli madarak meg fázva, reszketve oit gubbasztanak a zuzmarázos fagalyakon, vagy behúzódnak a takarmánykazlak hézagaiba, vagy az épületek eresze alá.

Fel-felkiáltanak fájdalmasan, nemsokára a hideg, hanem az éhség által is gyötörtetve!

Nem halljuk-e ezeket a szomorú hangokat, nem látjuk-e ezeket a szenvedő madarakat?

És ha halljuk, látjuk: nem indul-e meg kebleinkben a szánalom irántuk?

Azok a téli madarak itt maradnak nálunk, hogy átszenvedjék velünk a tél zordságát, vagy eljönnek a hidegebb északról, hogy enyhületet találjanak nálunk.

És midnyájoknak az a szándéka, hogy vigasságunkra legyenek a tél kietlenségében, mikor minden oly szomorú; az erdők lombtalanok, a kert virágaiból kóró sem igen

maradt, a nádasokból csak a letarolt nádtorzsok meredeznek felénk, még a folyók kebleit is jégkéreg fedi.

Mindenfelé elszomorító hangtalan némaság, erdőben, mezőben, ha csak a vihar nem zugs a dühöngő téli szél nem tombol, hogy hófuvatagba temessen embert és minden más teremtetett állatot!

Oh! Milyen vigasztalólag esik lelkünknek ilyenkor egy-egy madárhang, egy-egy kis csicsérgés!

Bizony-bizony, a vigasztaló mindenkor jutalmat érdemel.

Ezek a kis madarak nem jutalmat, hanem menedéket kérnek, menedéket a rettenetes éhhalál elől.

Az év derültebb szakában nem számítanak a mi segélyünkre, hanem dolgoznak folyton és fáradhatatlanul a mi javunkra, tisztogatják a mi fáinkat, vetéseinket, édeskedves vidámitónk, segítő társaink nekünk.

Munkáikat mi úgy sem fizethetjük meg semmikor.

Mentsük meg tehát most őket az éhhaláltól, midőn nem tudják megkeresni mindennapi ételmüket, de még csak annyit se, a mennyi életük fenntartására szükséges!

Pedig olyan kevés szükséges.

Kamaráinkban, gabonásainkban, vermeinkben van némi felesleges ocsu, szemetes gabona, fűmag, egy kis használatlan rostaalj, egy kevés napraforgó, vagy kendermag vagy egy kevés tökmag.

Adjunk ebből a szegény téli madaraknak!

Gazdagon megfizetnek ezek majd nekünk ezért a kicsi áldozatért, melylyel mi szegényebbek nem leszünk, de mely által sok-sok hasznos segítő és munkatársat szerzünk erdei, kerti és mezőgazdaságunk számára.

Béri Pista hirtelenében földre gyürte a betyárt s azután rátérdelt a mellére.

— No, most már tudhatod, ki vagyok? Veréb Lajos oda lépett hozzá s a fensőség érzetével mondá:

— Ember vagy, pajtás! Ilyen ember kell nekünk!

— Rajtatok áll, hogy közétek lépjek! — mondta Béri. — Segítetek bosszúmat kitölteni és azután megyek veletek, a hova vezettek.

Mindannyian kezét adtak reá. Hiszen ha csak ez kell! A betyár is tudja ám az illiket és szívesen segít, a hol teheti.

Béri Pista aztán iszogatós közben elbeszélte élete folyását a betyároknak s elmondta a szomorúságos esetet, mely kővé változtatta a szívét.

— Ne félj semmit! A hűtlen asszony elveszi büntetését! — mondta Veréb Lajos — Most pedig legyünk vigan! Kár volna ilyen derék fiúnak epeszteni a szívet egy rossz asszony miatt.

Egy ág lehull a fáról. maradt még rajta elég virághozó. Meglásd csak; még ezután derül rád a vidám élet napja!

Késő éjjel után fuvaros ember állott meg a kocsmá előtt, aki Tokajba igyekezett. Megszomjazott utközben s betért egy kis itálra. Kapott is annyit, amennyi csak belefért. Körülvették a betyárok s töltötték belé a savanyu lőrét kancsószámra. Mikor aztán tovább akart menni, a betyárok is feltelepedtek a szánjába s parancsolták, hogy vigye őket Kassára.

Mitsem ért a mentegetőzés. A betyárok fegyvert ragadtak és lelövésse fenyegették,

Hintsünk ilyen élelmi szereket, magvakat a bokrok alá, hogy hó ne lephesse be könnyen s a bokrok tetejére tegyünk fedél gyanánt egy kevés szalmát. Vagy erősítsünk deszkaalapot a fagalyak közé s erre hintsünk magvakat s készítsünk a deszka fölé egy kis szalmafedelet a hó ellen.

Vagy rakjunk ki napraforgó tányérokat oly módon, hogy azokat a hó ne lephesse ez ezeket szórjuk tele gabona (napraforgó, kender és más) szemekkel. Így a szél el nem hordja, — a madarak pedig kiszedegetik.

Ha van egy kis felesleges tepertőnk, vagy hulladék szalonnadarabjaink, azt is vegyítsünk keveset a magvak közé, mert a téli madarak szeretik a zsírféléket, hogy melegítse vérüket.

Sőt gondoskodjunk arról, hogy egy kevés kavicsot homokhoz is hozzájuthassanak a madarak, mert ez [emésztésüket is elősegíti.

A kenyér és a burgonya veszedelmes télen a madarakra . . .

Emberek! Jó lelkek!

Adjunk eledelt a téli madaraknak!

K. Nagy Sándor.

Az angol királynő temetése.

— Saját tudósítónktól —

Budapest, február 2.

Tegnap vette kezdetét a nagy gyászpompá, melylyel Viktória királynő kihült porréseit átadják az enyészetnek. Egész ország mély gyászba borulva tekint ma az osbonei kastély felé, hol imádott királynője kilehelve nagy lelkét. A nemes angol nép gyászában osztozik az egész művelt világ. Az egyes országok küldöttei már megérkeztek, hogy részt vegyenek a gyászos szertartásban s elkísérjék utolsó útjára a nagy királynőt,

ha ellentmondani merészel. A fuvaros hát Tokaj helyett Kassa felé indította a szánat.

A szép menyecske akkor riadt fel, mikor csak betoppant hozzá Béri Pista, aki a kocsmában hagyta a hajdu ruhát s nyalka betyárnak öltözött fel.

— Pista! Pista! — szaladt hozzá. Hol jársz itt?

— Hol járok? — mondta Béri mogorván. — Ugye: nem is vártál?

— Nem! . . . Azaz . . . hogy . . .! tördelte az asszony a szót, kit e váratlan látogatás szinte kétségbeejtett.

— Hát hiszen csak ideje volt már, hogy eljőjtek! Megéheztem a csókodra, epedeztem az édes ölelése után!

— De miért e suba rajtad? Talán odahagytad a hajduságot?

— Gyere ki innen, mert itt nem lehet beszélnem! Majd meg tudod odakinn a többit.

Az asszony gyanutlanul követte férjét a kapuba, hol elrejtőzöttén várakoztak a betyárok.

— Ez az! mutatott Béri a menyecskeére. — Ez az a hálátlan teremtés, aki az én szívemet örökös gyászba ejtette! Itt van! Átadom nektek!

Mielőtt a megrémült menyecske szóhoz juthatott volna, már betömték a száját, megkötözték kezét-lábát s feldobták a szánba, mely az éj leple alatt gyorsan sikamlott tovább Enyiczke felé.

A kocsmához érve törvényszéket ültek a betyárok az elfogott menyecske felett, kit ott hagytak künn a szánon, hideg havas éjben. Tejfehér arcára odafagyott a lehull

kinek uralkodása nagygyá, hatalmassá tette Angliát.

A temetési előkészületekről tudósítónk a következő táviratokat közli velünk:

Bécs, febr. 1.

Ferencz Ferdinánk főherceg tegnap délelőtt Londonba utazott, Viktória királynő temetésére.

Cowes, febr. 1.

A hadihajók tegnap fényes lobogódiszben elhelyezkedtek az Anglia és Wight sziget között elnyuló tengerszorosban. A hajók sorfala Southampton Wetertől Rydeig ér.

London, febr. 1.

A görög király Miklós görög herceggel ideérkezett. Megérkezésük Károly dán herceg és a király képviselői fogadták, akik a Marlborough palotába kísérték őket.

London, febr. 1.

Egy tegnap este kiadott hadiparancs szerint a gyászmenetben 3075 ember fog résztvenni, a sorfal alakítására pedig 3166 főnyi lovasság és 29.129 főnyi gyalogság fog kivonulni. Azonkívül diszörség fog állani a Viktória-pályaudvaron, a Paddington-pályaudvaron és a Buckingham-palotában. A gyászmenetben a tengerészeti csapatok a szárazföldi csapatok után fognak menni, azután jönnek az idegen katonai attasék, a hadsereg vezérkara, a tábornagyok, majd négy zenekar, a melyek fölváltva Beethoven és Chopin gyásindulóit fogják játszani és azután következik a halottaskocsi.

Budapest, febr. 1.

A budapesti angol főkonzulátus díszes kiállítású, gyászkeretes meghívásokkal jelenti, hogy Viktória elhunyt angol királynő lelki-üdveért, február 2-án, a Kálvintéri ref. templomban gyászistentisztelet fog tartatni.

Az angol király koronázása.

— Koronázási ceremóniák. —

Az angol koronázási ünnepély páratlan pompával szokott végbe menni a westminsteri apátságban és nagyon vigyáznak az ő-

seit hó s gyöngéden ölelő karjait kékre csipte a fagy.

Mikor az ítéletet is meghozták, bevezette két rabló a menyecske és Veréb Lajos felolvasta előtte a takarópapírra körmolt ítéletet.

— Béri Pista felesége hűtlenségen kapván, a tisztességes életü betyárok törvérszéke által halálraítéltetik és a büntetés azonnal végrehajtatik rajta.

Béri Pista feje zugott, lelke háborgott. Behunyta szemét, hogy semmit se lásson a vérfagyaszoló jelenetből. Csak akkor ocsudott fel, mikor kívülről egy zuhanásra következő rémes sikoltás hangzott el.

— Hol van? Hová tettétek? — kiáltott Verébre.

— Ott van a kutban! Kihuzhatod, ha kedved tartja!

Béri ész nélkül rohant a kuthoz, de a vakító sötétségben semmit sem volt képes látni. A szép menyecske hűtlensége meg volt büntetve.

Béri ezután sok földet bejárt a betyárokkal, de lelke szomjuságát nem tudta legyőzni. — Örökké előtte állott a kutba dobott menyecske hófehér arcza; fülébe csengett rémes sikoltása.

Egyet gondolt egyszer. Titkon odahagyta a betyárokat s visszatért Debreczenbe. Jelenkezett a tanács előtt, hol méltó meglepetéssel fogadtatott. Bevallotta bűnét s nem tagadta, hogy a betyárokkal volt együtt.

Pár nap mulva bitófán függött Béri Pista, a deli hajdu. Utolsó szava is az volt, hogy az asszony miatt hal meg!

régi szokások pontos megtartására. Ünnepies processzióban indul meg a koronázási menet a templomba. Elöl viszik a jelvényeket, a koronát, I. Edwárd király szent botját, továbbá azt a követ, a melylyel a régi skót királyokat felavatták és amelyet a győztesek Londonba hoztak. Ez szimbolizálja a monarchia szoros egybetartozását. A szentelt bot szinarany golyóalaku fogantyúval bír, a melynek egy darabkája állítólag Krisztus keresztjének fájából van. A westminsteri apátságban az uralkodóház tagjai, a peerek s a többi méltóságok számára karzatokat állítanak fel, középen a király trónja áll, a melyen a király koronázási diszben ül. Az aktus előtt az énekkar dicshymnusokat zeng. Ekkor előép a canterbury érsek és a lordkancellár, mire mindannyian négyszer kiáltják:

»God save the King.«

A fejedelem az oltárhoz lép, mire a yorki érsek beszéde következik. A király ezután a canterburgi érsek felhívására leteszi az esküt, a ki őt ezután szentelt olajjal a fején és kezén fölkeni.

A király ekkor ismét visszaül a trónra, a hol az összes királyi jelvényekkel ellátják; a canterbury érsek fejére teszi I. Edwárd koronáját, jobbába adja a szentelt botot, baljába a galambos kormánypálcát. Kard és keztyű egészi ki a királyi diszt. Fanfárok harsogása és ágyudörgés között mondják el a hálaadó Tedeumot, a mire a hűségesköt teszik le, először az egyházi, utána a világi méltóságok. Ezután az ünnepi menet visszatér a westminsteri palotába, a hol még különféle szertartások következnek.

Igy a többi között a kamara első lordja mosdóvizet, süteményeket, azonkívül 40 rőf bársonyt nyújt át a királynak, jelképi kifejezésére annak, hogy a király semmiben sem fog szüükséget szenvedni.

A második lord, a ki az első toasztot mondja, a bor kiívása után az arany serleget ajándékba adja a királynak.

A legcsodálatosabb szokás az, a mikor egy harcra kész lovag belovagol a terembe és keztyűt dob a porondra. Párbajra hívja ki mindazokat, a kik az új uralkodót nem akarják elismerni. Ezután egy pohár bort a királyra köszönt és hátrafelé kilovagol. Ezek a szokások az ősi alkotmány fokozatos fejlődéséből erednek és jelképileg az alkotmány és az uralkodó sértetlenségét jelentik.

Farsang.

Itt a farsang! Tánccra hát!

Zendüljön a dal!

Mulassa ki most magát,

Aki fiatal;

Aki még az életnek

Rózsáját szedi;

Kinek béli kontóját

Apja fizeti!

Hadd hevüljön szív szíven,

Karba öltve kart,

Mig Karnevál herezeg ur

Vig uralma tart . . .

Lesz még idő busulni

Ugyis majd elég . . .

Ne zavarja tünődés

A bál idejét!

Öröm s bánat, testvérek
Most ne legyenek;
Rózsafelhő borítsa
A magas eget;
Földreszállt szép angyalok
Égő szívébe
Gyuladjon fel szerelem
Rogyogó fénye.

Itt a farsang! Tánczra hát!
Zendüljön a dal!
Egyszer ugyanis a kedély
Örökre kihál!
És szobába rejtözve,
Reszkető lábbal
Tündökönk, hogy az idő
Hamar elszármnyal!

Csitt.

Uj regényünk.

Lapunk holt napi számában egy rendkívül érdekes népies regény közlését kezdjük meg.

Uj regényünk címe:

A méregkeverők,

melyet lapunk részére **Szini Péter** írt, a ki a népéletnek igazi ismerője és már sok érdekes regénnyel tette nevét ismertté.

A minden ízében magyaros és figyelmet lekötő regényre előzetesen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

N A P I H I R E K.

— **A szerkesztőségéből.** Tisztelettel tudatjuk olvasóinkkal és az érdeklődő közönséggel hogy lapunk szerkesztését e hó 1-től a sokoldalú munkásságáról s kiváló szorgalmáról előnyösen ismert **Szini Péter**, a „Debreczeni Ellenőr“ volt segédszerkesztője vette át. Szini Péter neve, munkássága kezesség arra, hogy lapunk az eddiginél is magasabb nivóra emelkedik s az ő buzgalma és lelkiismeretes eljárása mellett bizvást számolunk a közönség rokonszenves támogatására.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen városi bizottsága tegnap folytatta tovább közgyűlését. A tárgysorozat lényeges pontját képezte a csatornázás- és vízvezeték — tervezet felletti vit a. Végre is a közgyűlés többsége úgy a csatornázási, valamint a vízvezetési tervezet teljes egészében elfogadta és e tétével óriási lépéssel vitte előbbre Debreczen várost a haladás útján.

A gázvilágítási vállalatnak 1901. évre előterjesztett költségelirányzata elfogadtatott és megállapított.

A debreczeni tornaegylet részére a közgyűlés ezer korona segélyt szavazott meg.

A fakompetenzia tárgyában beterjesztett jog- és pénzügyi bizottsági véleményt a közgyűlés jóváhagyta.

Szabó József főszámvevő f. évi február hó 1-től kezdődőleg nyugdíjaztatását kérte. A közgyűlés egyhangulag megadta ezt neki. Ugyancsak helybenhagyta nyolcz városi gyalogrendőr nyugdíjaztatását is.

Óz. Kövér Sándorné és Sáska Ignác kegydíj iránti kérvényét kedvezőleg intézte

el a közgyűlés. Sáska Ignác, volt városi napdíjasnak 40 korona havi segélyt szavazott meg.

Végül az elnöklő főispán a hitelesítő közgyűlés határidejét febr. 2-án d. e. 10 órára kitűzte s a közgyűlést berekesztette.

— **Gyertyaszentelő-boldogasszony napja.** Gyertyaszentelő-boldogasszony napját ünneplik ma a r. katolikus egyházhoz tartozó hitfeleink, mely ünnepet mindig fényes istenitisztelettel szokott megülni a helybeli r. kath. egyház is. A holnap tartandó ünnepies istenitisztelet sorrendje a következő:

Reggel 7 órakor miséznek: Kovács József káplán, 8 órakor deákmise, melyen az elemi iskolások is résztvesznek. 9 órakor gyertyaszentelés és körmenet. Prédikál: dr. Wolatka Nándor, 3/4 11 órakor a zárdai növendékek miséje, mondja Molnár Kálmán Dezső, fél 12 órakor miséznek: Szőke János káplán. Délután 3 órakor litánia és rózsafüzér, tartja: Brósztel Lajos káplán.

— **Ingyen kenyér.** Az ingyen kenyér kiosztó-bizottsága tegnap 732 adag kenyeret osztott ki a városháza udvarán jelentkező szegények között. Ez a kiosztás napról napra fog tartani, míg az adományokból befolyt összeg engedi. Azt hisszük, hogy a társadalom felkarolja a szegények ügyét és lehetővé teszi, hogy legalább tél idején kenyérhez juthassanak.

— **Bűnügyi főtárgyalások.** A helybeli k. törvényszéknél a jövőheti bűnügyi főtárgyalások az alább írottak lesznek u. m. 1901. február hó 4-én hétfőn Deuts Márton s. társa ellen, — uzsora vétség. Február hó 5-én kedden, Sándor János ellen, — erőszakos nemi közönség, Luszty Gyula ellen, — vétkes bukásért. Február hó 8-án pénteken, Szabó Lajosné ellen, — rágalmozás vétsége, Orosz János ellen, — felmerült ágbeli rokon elkövetett s. t. sértés vétsége. Ugyanaz nap itéletírdetése. Február 9-én szombaton fellebbviteli ügyek tárgyalása.

— **Felolvasó-ünnepély.** Az iparos ifjak önképző-egyesülete dicséretreméltó igyekezettel lelkesül a szép, jó s igaz eszméjeért. Minden igyekezetével odatörekedik, hogy tagjai elsajátítsák az általános műveltséget s képzett, derék iparosai legyenek a magyar hazának.

E hó 3-án felolvasó-estélyt rendez a derék-egylet, melyre nézve a következő meghívót vettük:

«A debreczeni ifjak önképző egyesülete által 1901. február 3-án d. u. 4 órakor az «Iparos Otthon» dísztermében (Simonffy utca 1 sz. 3-ik lépcső 2-ik em.) tartandó dal és szavallattal egybehozott felolvasás Műsora 1., Dalünnepen. Boros Lajos karnagy ur vezetésével előadja az egyesület dalköre. 2., Komoly szavallat. Előadja Varga László ur egyesületi tag. 3., Az iparosság erkölcsi méltatása. Felolvassa Csiky Lajos theol. akad. tanár ur. — 4. Késő vágy. Eneklék. Györffy Károly, Makai Sándor, Surina Sándor, Katona Kálmán, Debreczeni Lajos, Farkas István, Govrik Miklós, Schvarcz Dezső urak. 5., Vigaszavallat. Előadja: Madarász Gy. ur, 6., Kápolna Előadja az egyesület dalköre. Belépő díj nincs szíves adományok az egyesület részére köszönettel fogadtatnak. Külön meghívók nem küldetnek, az érdeklődő közönséget ez uton hívja meg a rendezőség.»

— **Éneklő koldus a piacon.** Méltó csudálkozást keltett tegnap a piacon egy egethasogató, kintorna forma — hangú énekelés. A járókelők megdöbbenve tekintettek a szerkér utra, azt híván, hogy valami gyászos temetés történik, pedig csupán Kiss József

koldus énekelgetett ott siralmasan, kit a felesége vezetett végig a piacon. A szerencsétlen ember azt hitte, hogy Debreczenben is úgy megyen, mint H. Pályiban, hol házról házra lehet énekelgetni. A rendőrség véget vetett a tragikomikus jelenetnek és a keserű hangon zengedező koldust bekísérte a bűnügyi-osztályhoz, hol megmagyarázták neki hogy a mi szabad H. Pályiban, nem szabad itt Debreczenben. Kiss József sehogysem akarta ezt megérteni s csak csóválgatta a fejét, hogy hát mégsem jó szokás ez a debreczeni.

— **Milyen idő lesz februárban?** Falb, a kinek időjósolatai január hóra igen jól beváltak, február hóra is kellemetlen, nedves időt jósol. A hó első harmadában gyakori esőzések és havazások várhatók. A második harmadban szünetelnek ugyan, de a harmadikban ismét teljes erővel megújulnak. Mivel a hőmérséklet szokatlan magas lesz, a hó hirtelen olvadása következtében árvizek is várhatók. Ezek Falb jósolatai. Elég kellemetlenek. De reméljük, hogy nem fognak bevalni.

— **Tolvaj szabósegéd.** Pollák Antal faczér segéd Garai utca 10 szám alatt Fischer Farkasnéval volt lakáson, hol egy kisebb-szerű csinosan butorozott szobácskát birt bérbe. Fischer né tegnap reggel 7 órakor szobájában a szekrényt és a szoba ajtót gondosan elzárta, a kulcsokat pedig a konyhában az asztalra a terítő alá dugta s elment a piacra. Pollák a kedvező alkalmat arra használta fel, hogy a konyhában levő kulcsokat előkereste, melylyel a szobát felnyitotta s a szekrényből 40 korona készpénzt és egy dupla fedelű ezüst órát láncostul elemelt. A lopás elkövetése után az ajtókat ismét gondosan bezárta, a kulcsokat visszahelyezte. Azzal szobájába ment s ágyába visszafeküdt. A tolvaj csak akkor kelt fel, a mikor az aszszony a piacról visszatért s aztán gyorsan felkelt és lakását elhagyta. A pénzhez jutott szabósegéd egy szánkót fogadott a piacon, ebben elhelyezkedett s végig szánkázta magát a városban, s betért egy-egy vendéglőbe. Vesztere azonban, mert a Csapó-utcán a rendőrök elfogták. Az eltolvajlott pénzből még 13 korona 38 fillért találtak nála.

— **Megtámadott szerkeztő.** Kellemetlen afférje volt kedden este egy marosvásárhelyi lap szerkesztőjének: Király Pálnak. Nyolc óra tájban betért a város egyik kávéházába, a Transylvániába. Egy csésze feketét kért s pár tréfás megjegyzést váltott a pinczérről, mire a kávéház tulajdonosa: Lorbeer váratlan hátulról megtámadta s egy ottani kereskedő, Tischler József segélyével, egy hatalmas ütessel leterítette a földre, azután pedig kifosztották a zsebeit. Király Pált egy rendőr vitte be a kórházba, a hol a sebeit beöltötték, — az orvtámadók ellen pedig megindították a hatósági vizsgálatot. E kávéházban, hol egy titkos kártyabarlang is van elrejtve, különben nem ez az első botrányos eset. Király Pál lapja: az «Egyenlőség» hosszabb cikkben tárgyalja a felháborító esetet.

— **Gyermekgyilkos házaspár.** Bécsben három napig tárgyalták. Ott József újságkihordó és neje bűnperét, kik a legsúlyosabb váddal terhelve álltak a bíróság előtt. Az Ott házaspár, melynek több gyermeke volt, valamennyivel nagyon rosszul bánt. Az egyik öt éves gyermeket Ott József megölte, feldarabolta és a kályhában elégette. A bíróság a szörnyeteg apát kötéltálla halálra nejét pedig bűnrészesség miatt 12 évi fegyházra ítélte.

x Olcsó husmérési üzlet. Bethlen-utca 29-ik szám alatt a Fűvészkert-utca sarkán levő házamnál, husmérési üzletben kapható: 1-ső minőségű marhahus egy kg. 48. kr. 2 od rendű 40. Marhahuson kívül még disznóhús, kolbász, zsir, stb. kilogramonként változatos, folyó árak mellett kapható.
Becsés pártfogást kér tisztelettel:

Gyarmathy János.

Fotografiák a bálteremben.

Néhány báli tipust akarok bemutatni s egy pár jelenetet mondok el, de előre is ki kellentem, hogy nem éppen debreczeniek. Akad ezekből mindenfelé, bármerre menjen az ember. Alulírottak az idej farsangja a nyolczadik s az életnek illetéknéppen áttánczolás közben volt alkalmam szemlélődni is. Nékülük a bál szinte elképzelhetetlen, mert odatartoznak a muljőhöz, akárcsak a cigány.

Hát ezekből tüztem egy néhánjat gombostűhegyre. Ime:

A Smokk.

Az utcán ha látod, mindig siet. Akasztásra szánt embernek nem vitt hajdanta a futár olyan gyors léptekkel kegyelmet, mint ahogyan ő szeli át az aszfaltot. Azt hinnéd hogy legalább is levegőbe röpitették a czárt, pedig hát csak az ujságokhoz siet a tudósítással, mely szerint az előkészületek folynak. Már pedig az előkészület mindig lázasan folyik, így mondták ezt talán a paradicsombeli bál előtt is.

Smokk ur aztán rohan tovább. Beleütközik az emberekbe, nem veszi észre az ismerősöket, éjjel-nappal rendez, minden zsebe tele van irással, levéllel, meghívóval s minden második napon megjelenik a lapokban a komüniké, hogy »aki véletlenségből nem kapott volna meghívót s arra igényt tart, forduljon hozzám«. Néha fiakkereken megy, de ott is olyan izgatott, hogy majd kiugrik a kocsiból. Ha ismerősök üdvözlők, gyorsan végez velük.

— Pá, szervusz, sietek, gyűlésünk van!

Smokk ur így népszerű lesz, Smokk urról beszélnek a lányok házakban, a zsurkon viszont ő tár fel száz apró részletet a készülődő szenzációkról. Végre átmegy a köztudatba, hogy nélküle nincs bál, mert az sohasem szokott sikerülni, amelyikbe nem avatkozott bele az ő keze. Söhajtoznak is olyankor:

— Hja, mennyivel más volna, ha Smokk ur csinálta volna! Milyen fényes volt a multkori is!

De egyszer véget ér az ő küzködése s ez a bál napján történik meg, amikor befejezte tánczolja magát s összeállítja a névsort, mert hát más ugy sem értene hozzá. Itt ismerni kell a közönség minden rétegét, különben nem sikerül.

Másnap következik a bál megbeszélése s rendszeren lányos házaknál gyűjti a babért, nyeli a sok dicsérő szót, ami csak az ő fényes talentumát tolja előtérbe. Aztán hozzáfog a következő mulatság rendezéséhez, mert hát végtére is csak kell valamit csinálni!

Es akkor kezdődik elülről a rendezési láz — egészen hamvazó s zerdáig, mikor a bűnbánat hamuját hinti fejére ő is, egyben belekezd egy bonyolult matematikai művelet megoldásába, amely különféle számlák és váltók összegezéséből állt.

De mindez mellékes, csak a népszerűség legyen állandó s fényes rendezői talentuma ne szenvedjen csorbát.

Az erősebb nem.

Ott állanak a bálterem közepén és blazirt arckifejezéssel nézik a »tömeg«-et, amely »robotok«. Néha bemutatják egy-két ismerősüket a hölgyeknek, de azért nem engednek az elvükből. Szerintük a tánczos

mind szájalomraméltó alak, aki nem képes felfogni a mulatság gyönyörűségét. Ez pedig a pusztá szemlélődésen alapul s nem szabad hogy munkává alakuljon át.

Ezek a tánczosok nem törődnek semmivel, csak tánczolnak személyválogatás nélkül. Találkozunk velük minden mulatságon ott vannak az elitbálok, meg a zártkörű polgári estélyeken egyaránt. Egy jó táncosnő kedvéért képesek félnapot gyalogolni s a szupé csárdást járják három órány keresztül. Még fel is sóhajtának a végén:

— Ejnye hogy máris vége van!

A másik része az, amelyik tánczol, noha nem tud. Csak fordul, fordul, anélkül, hogy valami ritmus lenne a járásában, csárdások közben pedig állandóan veszélyeztetni a szomszédjai oldalát. A leszakított ruhafülek története csaknem kizárólag a nevükhöz fűződik.

Tánczol a riporter is, de csupán előfizetőkkel. Zsebében van a kiadó jegyzéke s annak alapján kéri fel a hölgyeket.

Van még egy csoport. Ez már számitásból járja a tánczot. Az ő zsebében is megtalálhatni a listát, mely holdak és takarékpénztári betétkönyvek szerint klasszifikálja a tánczosnőket, az emelkedéshez, vagy csökkenéshez viszonyítja nyájaskodását is.

Színház.

MŰSOR:

Szombaton, febr. 2-án, «C» bérlét 105. szám A Gyurkovics lányok, helyett Ibsen Nórája.

Vasárnap, febr. 3-án, két előadás délután 3 órakor félhelyárakkal: Az aranyaszony, helyett a Három pár cipő énekes bohózat.

Este 7 és fél órakor bérletszünetben Sárosi Paula betegsége utáni első felléptéül: A görög rabszolga. Operette 3 felv. Zenéjét szerzte: Sidney Johnes.

* Szép Heléna. Offenbach e bohózatot tárgyú s vidám zenéjü operettjét választotta bucsu felléptéül R. Réthy Laura urhölgy, ki öt estén vendégszerepelt színpadunkon a közönség feltünő pártolása és zajos tetszése mellett. Elragadó, kedves Heléna volt a nagy művésznő s nyílt színen aratta szép énekszámáival és kellemes játékaival a tapsokat. Az igazi művészetet megbecsülni tudó debreczeni közönségre bizonyára édesen fog visszaemlékezni a palotasorok közül is. Nagy sikerü szereplése után reméljük, hogy csak a »visszontlátásig« bucsuzot el tölünk. Karacs Imrénének az este is bő alkalmá nyílt kitüntetni szép tehetségét Páris szerepében. A derék művészt, ki estéről-estére nehéz ének szerepeket játszik, méltán illette meg a közönség elismerő tapsa. Sziklay remek karrikaturát csinált Menelaos szerepében s falrengető kacaját keltett a Calchast ábrázoló Nagy Gyulával együtt a találós kérdéseknél. Környey remekül alakította a hősi Achillest. A többiek is megját-szották szerepüket, bár nem mindenik kifogástalanul.

Törvényszék.

§ A szárazmalom halottja. Az emberi gondatlanság, a testi épséggel keveset törődés már sok esetben bosszulta magát, hanem azért egyik ember sem akar a más kárán tanulni. Különösen faluhelyen veszik kevésbe a testi épséget védő szabályrendeleteket s ez okozta aztán, hogy megtörténik oly szerencsétlenség, melyet figyelmes körültekintéssel elkerülhetek volna.

Szóvaton történt ily rémes szerencsétlenség a mult évi május hónapban. Sárosi Lajos, odaváló gazda életnemüt öröletett egyik szárazmalomban, mely a szabályrende-

let ellenére — nem volt ellátva léczes kerítéssel. Vigan forgott a malom kereke, dalolva hajtotta a kocsis a jövéru lovakat köröskörül mikor egyszeres rémes sikoltás fagyasztotta meg ereiben a vért.

Megállította a lovakat és futott a kerék orsójához, honnan a sikoltás halatszött. Borzasztó látvány tárult elébe. A kilenczéves kis Kerekes Zsuzsána összeroncsolt, vérreláztatott teste vonaglott az orsó előtt.

Ölébe ragadta jajszóval az anyja a haladkló kis lány összeroncsolt testét. Csókkal élesztgette, jajszóval költötte, de mindez nem használt. Iszonyu kin után kihelte lelkét az áriatlan kis lány.

Sárosi Lajos pedig gondatlanságból okozott emberölés vádjával terheltan állt tegnap a helybeli kir. törvényszék előtt s miután hebizonyult ellene hogy a szabályren deletet nem tartotta be, mivel a malom nem volt körülkerítve, a törvényszék 14 napi fogházra ítélte el, melybe Sárosi belenyugodott és így az ítélet jogerős lett.

§ Hízi szarka. Veszedelmes természetü cselédember volt Nagy László. A mit a szeme meglátott, a keze hamarosan elemelte. Nem igen törődött ő a nyolczadik parancsolattal sőt az sem hozta lelke hurjait rezgésbe, hogy nagy vétket követ el, amikor a más vagyonát tilos uton igyekszik magának elcsajátítani.

Pongor Jánosnál cselédkedett a derék férfi, kitől apránként hat métermázsa búzát lopkodott el, melyen potomáron tuladott és az így szerzett pénzt elmulatta. Végre is rajtavesszett a tiltott cselekedeten s gazdája a törvény kezébe adta.

A debreczeni kir. törvényszék tegnap foglalkozott a tolvaj cseléd ügyével. A tetet nem tagadta a vád alatt álló legény. Beismerte, hogy bizony megdézsmálta ő egyszer másszor a gazdája búzáját.

A törvényszék az enyveskezü cselédet hét hónapi börtönre ítélte, melyből két hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett és így Nagy László még öt hónapig fogja enni a rabkosztot.

Mulatságok.

Mulatságok sorrendje.

Február. 3. A debreczeni kárpitosok és paszományos ifjuság bálja. Bika.

Február. 10. A Debreczeni Iparos Kör bálja.

Zártkörű tánczvigalom. A debreczeni kárpitosok és paszományos ifjuság mint minden évben, most is — a farsang alkalmával, — jótékonycélu zártkörű tánczvigalmat rendez a Vörösmarthy Mihály szobor alap javára. A jegyek eddigi eladásából és a felülfizetések-ből következtetve biztosra vehető e bál fényes sikere. Ez az előrelátható siker arra ösztönözte a rendezőseget, hogy a megjelenőket egy újabb kellemes meglepetésben részesítse. Az érdekesnek ígérkező mulatságra, mely február 3 án lesz, felhívjuk olvasóink figyelmét.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

— Esti zárlat. —

Buza 1901. áprilisre	7.49
» 1901. októberre	7.62
Rozs 1901. áprilisre	7.35
» » októberre	6.52
Zab 1901. áprilisre	6.13
Tengeri 1901. májusra	5.14
Amerika 1/2, czenttel, alacsonyabb. Kétföld változatlan.	

A becsapott farmer.

Csak agyafurt yankee gondolhatta ki a szélsőhámoság e komplikált módját, a melyről az alatt következő históriában szó lesz. Mineapolisban éledegél egy becsületes, jómódu farmer nejével és három kis kora gyermekével. A minap éppen estebédnél ült a család, midőn kocsizörgés hallatszott s pár perc múlva egy vén tiszteletes lépett a szobába.

— A szomszéd helységben voltam tementesen, — mondá — éji szállást és vacsorát kérek az Ur nevében.

A vendégszerető farmer szives-örömmel adott kosztot és kvártélyt a papnak, a ki jóízűen megvacsorált, vacsora után elrebegett az estéli imádságot és aludni tért.

Reggel ismét kocsis állapotodott meg a farmerlak előtt. A farmerék nagy csodálkozására egy fiatal legényke szállt ki belőle csinos menyasszonyával és imígyen szólt:

— Gentleman! En házasodni akarok s papot keresek. Nem tudja, van-e a szomszéd helységben parochia?

A jószívű farmer mosolyogva hívta meg a mátkapárt házába és kihívta szobájából a papot is.

— Ime, uram, a jó szerencse vezérelte menyasszonyával házamba! Itt a feszület meg az oltár. En és feleségem leszünk a tanak.

S a derék ember alá is irta nejével egyetemben az esketési okmányt. Dél felé távozott az ifju házaspár s nemsokára elbucszott házigazdájától a lelkész is.

Másnap azonban egy kis meglepetés érte a farmer urat. A szomszédos város takarékpénztárából váltót prezentáltak neki, melyet saját és felesége neve ékesített. Azonnal a városba utazott és ott kiderült, hogy a váltó nem hamisítvány, hanem azonos az esketési okmánnyal, melyet a tapasztalatlan farmer, mit sem sejtve, aláírt. Az ügyes szélsőhámosokat hasztalan nyomozzák.

A szerelem örültje.

A ki egy királynőbe szerelmes.

Nemrég történt, hogy Hágában egy Schlacht Erik nevű fiatal ember a nyílt utcán megállította Vilma királynő kocsiját, mosolyogva odament a királynőhöz és így szólt hozzá:

— Kisasszony, imádom, legyen a feleségem!

A királynő csodálkozva nézett a merész ifjura, aki őt nem ismerte. Egy rendőr azonban hamarosan ott termett s elfogta a szerelmes fiatal embert. A királynő ezután nyugodtan tovább hajtatott udvarhölgyével.

Schlacht Erik tegnapelőtt állt felségértésért a törvényszék előtt.

— Hogy merete ő felségét feltartóztatni utcában, s hogy mert olyan vallomással elébe állani? — kérdezte az elnök.

— Kérem, én nem tudtam, hogy ő a királynő, — felelt az ifju. — Három hónapja vagyok csak Hágában, azelőtt Haarlemben laktam. Egyszer láttam egy nagyon szép és fess kisasszonyt, megtetszett s kerestem az alkalmat, hogy minél gyakrabban láthassam. Láttam is elég gyakran, de mindig csak kocsin.

— De azt tudni kellett, hogy azok a kocsik udvari kocsik?

— En csak azt gondoltam, hogy ury kocsik. Különben a kocsit alig is néztem, csak a kisasszonyt. Soha úgy meg nem szerettem senkit, mint őt. Azon a napon, amikor

megállítottam a kocsiját, nagyon erőt vettem rajtam a szerelem. — Elhatároztam tehát, hogy bármi történjék, megvallom neki a szerelmemet s megkérem a kezét. Amint így járkálok ezekkel a gondolatokkal, egyszer felpillantok s meglátom őt. Nem tudtam magamon uralkodni. Odamentem s megkértem a kezét.

A törvényszék rövid ideig tartó tanácskozása után az elnök kihirdette, hogy felmenti Schlachtot, mivel nem tudta, hogy a királynővel van dolga s csak utcai rendezavarásért itéli el.

— Meg van elégedve? — kérdezte az elnök a szomorkodó vádlottól.

— Hogy lehetnék megelégedve? — siránkozott Schlacht. — Hiszen nem találtam visszonszerelmemre...

Különfélék.

+ A pápa ruhátára. XIII. Leó pápa rendszeren egyszerű fehér papi ruhát visel, mely nyárra selyem moirébóli, télre finom posztóból készül. A mikor az egyházfejedelem sétára indul kertjébe, arannyal szegélyezett vörös köpenyt szokott öltöni. Rendkívül komplikált azonban a pápa öltözéke ünnepi szertartások alkalmával. A lábait rendszeren könnyű vörös bársonyeczepő fedi, melybe családi címere van hímézve. Ujjain gyakran igen értékes smaragd, rubin és briliáns gyűrők láthatók. A legnagyobb ünnepek alkalmával a pápa dicszes öltözéke oly nehéz, hogy akadályozza őt a járásban. Ilyen alkalmakkal a media gestatoriában vizik.

+ Ami éppen eieg. — Tud a nagyság kedves leánya idegen nyelveken is beszélni? — Beszélni éppen nem, de őt különféle nyelven tud „igen” mondani, arra az esetre, ha valamely külföldi ember megkérné a kezét.

Jég a forró földön. India egyes vidékein már ősidőktől fogva fölhasználják a föld hő kisugárzását jégnyerés czéljából: lapos, lukacsos téleket töltenek meg vízzel és lapos mélyedésben rizsszalmára helyezik. Ha a körülmenyek kedvezőek, még + tizenöt, sőt husz fok hőmérsék mellett is jelentékeny mennyiségű jég képződik. Hasonló módon készílik a jéget az Oaxara völgyének (Mexikó) lakói is. Téli éjszakákon számos, vízzel telt faekrón helyeknek a földre és reggelre mint egy három miliméter vízréteget találnak már a teknőkben, amit jégveremben raktároznak el. A jégvermet jó vastagon befedik földdel. Az így beraktározott jégtáblák egy tömbbé fagnak össze és ezeket táblákba vágva, öszvéreken a városba szállítják s ott elárusítják.

+ Amerikában. A szerkesztő jóakarattal szól munkatársához: — Fizetéscmelést akar? Azt nem adhatok. De megelégedésem jeléül elsejétől kezdve ingyen kap karbott és kötőszereket.

+ Aluminium-vezeték. Amerikában végzett kísérletek beigazolták az aluminiumnak villamos munkaátvitelre való használható ságát. Adott vezetőképesség mellett az aluminium sulya éppen félakkora, mint a rézé, szilárdsága pedig annak ötnyolczada. Törések és szakadások aránylag ritkán fordulnak elő az aluminium vezetékek, ámbár némely vonalsok rossz akaratú támadásnak volt kitéve amennyiben az izolátorokat lövés gyakorlatoknál igen alkalmas czéloknak tekintették, sok helyen pedig drótokat dobtak a vezeték fölé.

A drótvégek illesztési pontjait nem forraszták össze. Minthogy az aluminium kitágulása nagyobb mint a rézé, a vonal szerelése alkalmasabbával nagyobb összehuzódásra kell számítani hideg idő esetére, mint eddigelé.

CSARNOK.

Egy pohár tej.

Irtá: Szomaházy István.

1868-ban történt, hogy a gárdacrezed egy éjszakán föllázadt, a nép megrohanta a királyi palotát, s pár órai kiabálás és fenyegetőzés után hajnal felé nagynehezen visszavonult. A láng szétcsapott az egész országban s Bonfini, akinek ősei valaha Toszkanából vándoroltak be Yriába, fanatikusan a lázadók élére állott...

Kegyetlen és ijesztő napok következtek, a nép már már foglyul ejtette az egész királyi családot, mikor a szövetséges uralkodó egy nap a fegyveresek szézezreit zudította a hangyabolyként forrongó Yriába...

A királynő még most is vaczogó foggal gondolt vissza a havas téli éjszakára, amikor moirónőnek öltözködve lopódzott le a palota hátsó lépcsőjén, míg a parkban a mámoren sen lelkesülő Bonfini tartott szónoklatot az ostromlók százáinak...

A jó Isten megmentette őket a biztos haláltól s Angliába, mely vendégszerető otthon ajánlott föl nekik, csakhamar megérkezett a boldogító hír, hogy a lázadást szerencsésen elfojtották...

Bonfini sietve menekült; a többi vezér pedig a kaszimaták mélyében álmódzott a véres háború napokról...

Es harmincz év alatt nem ismétlődött meg többé a rémes látma mely akkor a szívük dobogását elfojtotta...

— Vajjon megöregedett e nagyon az öreg népribun? — kérdezte elgondolkodva a királynő.

— Adél hercegnő borzongva hallgatta a kényes témát, de azért halkán megkérdezte:

— Felséged ismerte őt fiatal korában?

— Nem, sohase láttam. Ő se találkozott velem sohase, mert a háborúig nem a szélső városban lakott, akkor pedig nem igen volt araváló idő, hogy az utcákon mutakozzam... Csak a hangját hallottam azon az iszonyu téli éjszakán, — de mondhatom, hogy az éppen elég volt...

A kocsis most kikenyarodott a kis nyírfaterdből s a hölgyek előtt kicsillant a folyó megszelésedett medre, a Gaar híres türkisz zöld vize, mely már a nagy hajókat is megbirja.

Az alkony utolsó sugara megarauozta a rottofi hid pilléreit s a vizen túl végigtűzött néhány alacsony viskón, mely lustán feküdt a holt Gaar iszapos medrének.

Adél hercegnő, aki költői teremtés volt, álmódzva nézte a falu szélén unatkozó fűrészmalmot, de a királynő most hirtelen odafordult hozzá:

— Nézzen balfelő, — sugta a hercegnőnek.

Néhány terebélyes nyárfa koronája mögött tornyos kastély fehérlett ki: a hercegnő egy szerre megismerte az öreg Bonfini villáját, melynek képét már többször látta az angol és a francia illusztrált újságokban.

Jól gondozott, de egyszerű nyárilak volt, kicsiny erkélyvel, melyet végig befutottak a fölfutó tulipántos virágai.

A hercegnő ijedten kapaszkodott meg a kocsiiülésben, de a fejedelemasszony lopva el nevette magát.

— Meglássa, pompás tréfa lesz! — sugta kísérőnőjének.

— Mit akar tenni felség? — kérdezte az udvarhölgy ijedten.

A királynő odafordult a kocsihoz:

— Le fogunk szállni és gyalog megyünk végig az erdei ösvényen... Maguk a kocsival átkerülnek a hidon és megvárnak bennünket a fűrészmalom tulsó felén...

A kocsi megfékezte az izzadó állatokat, a hölgyek pedig leszálltak a folyó partján. A hercegnő titokban keresztet vetett magára, de nem szólt addig, míg a kocsi a hidra nem ért.

— Mi a felséges asszony szándéka? — kérdezte lélekzetét visszafojtva.

— Ne féljen, kedves Adél, semmi rossz... Csak jöjjen velem bátran, nyugodt lehet, hogy nem történik baja...

A királynő balfelé fordult a gyalogösvényen, a hercegnő pedig nagyot sóhajtván követte. Pár perc alatt odaértek az erkélyes villához, melynek bádogteteje fölött nyugalmas nyári alkonyat lebegett.

A királynő elgondolkozva nézte a verandát, melyre csikos vászonerayó volt kifeszítve, aztán lábujjhegyen, mutatóját az ajkára téve, oldalvást fordult, a házat körülvevő park felé melyet hegyes aczélrudak választottak el, a magányos gyalogösvénytől. Nem igen tehetett többet tizenöt lépésnél, mikor egyszerre vérvörösen megállott.

— Mi az? — sugta Adél hercegnő izgatottan.

A királyasszony csöndesen a fák közé mutatott: egy platán alatt hófehér öreg ur állott, bő vászonzekében, fején széles szalma kalappal. Az öreg ur békésen szivarozott, míg lábainál öt hat éves fiúcska lovagolt nagy helykén egy hintalovon.

— Ó az! — mondta a királynő fojtott hangon.

A gyerek ekkor merész mozdulatot tett a hintólóval, mire az izgatott hercegnő hangosan elsikoltotta magát. A kiáltásra az öreg ur a gyalogösvény felé tekintett, s a hölgyeket megpillantva, leemelte a kalapját. A királynő nyájasan, szelíd tekintettel viszonzotta az üdvözlést.

— Felső, az Istenre, mit cselekszik? — sugta félig holtra válva a hercegnő.

A fehérhaju ember barátságosan a kerítés felé közeledett.

— Paraszol asszonyom egy pohár tejet — kérdezte udvariasan a feketeruhás asszonytól.

A királynő mosolyogva bólintott.

— Szívesen, mert mi tagadás, megszomjaztunk a délutáni melegben...

A házigazda a konyha felé kiáltott s pár perc múlva régimódi bókkal nyújtotta át ismeretlen vendégének a jégbehűtött tejet. A királynő fenéig kiürítette a poharat.

— Köszönöm, igazán jól esett, — mondta halálan az öreg urnak.

... Félóra múlva az elhagyott fűrészmalomnál ismét helyet foglaltak a kocsiiban, Adél hercegnő otthon szivdobogást kapott s két napig ágybanfekvő beteg volt. A királynő mikor reggel benézett hozzá, így szólott:

— Kedves Adél, vannak percek, mikor az ember kijátsza a történelmet...

(Vége.)

Gépgyár

mérnök

Max Korn & Co

Wien

Währing—Theresiengasse 9.

különleges gyártmánya

mindenféle

fakészítésü

és műszergépezeteknek.

(Neustein féle ERZSEBET labdacskok.)

SZÉKSZORULÁS

a legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 15., egy tekercs, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 1 forint o. é.

ÓVÁS! Utánzásoktól különösen óvakodjunk Kérjünk határozottan Neustein Fülöp hashajtó labdaccai. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Liptó” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvény-szerűleg védett csomagjainak aláírásukkal van ellátva.

Neustein Fülöp

„Szent Liptó”-hoz címzet gyógyszer-tára
Wien, Planktengasse. I.

Raktár Debreczenben: dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Öln, Mihály István, és Füleki Pálgyógyász-tárában.

Szöllőmiveiök és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek beteckendezéséhez

valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tormács teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

szabadalmazott

önműködő

ugy hordozható, mint kocsira szerelt

„SYPHONIA”

fecskendői, a legjobbakkal bizonyultak, a melyek szivattyuzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezer példány van alkalmazásban és számos elismert bizonyítvány igazolja ezek kiváló elvitáztatlan ki-válóságát minden más rendszerrel szemben.

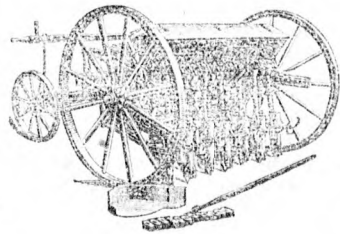
A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer vetőgépei.)

Mindennemű mag-és különböző magmennyiség számára, váltó kerekek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki

A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmegtakarítását teszik lehetővé. Különlegességeket szena és szalmaprések-kézi használatra kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurök, ekék hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS II. Taborstrasse 71.

több mint 400 arany-, ezüst és bronz éremmel kitüntetve. Kimerítő árjegyzékek és elismert okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselek és iroméltadók alkalmaztatnak

TÜDŐBAJOK GYÓGYITHATÓK!

(Krónikus katarrhusok és tüdővész.)

Statisztikai feljegyzések szerint Németországban a tüdővészesség száma közbőlbelül 1 1/2 millió, melyből évente körülbelül 180 000 ember esik áldozatul. A magyarországi statisztika pedig ennél még borzasztóbb képet tár elénk. Még rövid idővel ezelőtt mindenkit, kit ezen borzasztó betegség meglepett, menthetlenül elvesztették tartották és csak az utóbbi években nyertük azon meggyőződést, hogy a gyógyulások nem is oly ritkák. Minden esetre kedvező viszonyok és körülmények szükségeltettek a gyógyulás eléréséhez, lett légyen az akár a beteg szervezetének, akár pedig a kezelő orvos gyógyászati alkalmazásának követelménye.

Azon kérdés, hogy a tuberculózis ragadós-e, sokáig vita tárgyát képezte. Újabb időben azonban azon eredményre jutottak, hogy a betegség magában véve nem, hanem az arra való hajlandóság a gyermekekre átszármaztatik: azaz hogy a szervezeti hibák örököltetnek át, mi által a fertőzés kellő alapot kap. Világos tehát, hogy a fertőző anyag oly ágyban vagy ruházatban található föl, melyben előzőleg egy tüdővészesség egyén halt el, igen könnyen átszármazhatik annak gyermekeire, különösen ha azok örökölt szervhibák következtében már hajlandósággal bírnak. Azért is szükséges a beteg által használt tárgysítokeket, nemkülönben annak köpetét az orvos által adott utasítás szerint gondosan fertőtleníteni.

És mégis, ha más védőeszközünk a fertőző kór ellen nem volna, az emberiség nem 1/7 része pusztulna bele, hanem összessége, mivel naponta, hol a levegő, hol pedig a táplálék útján veszi be a tüdővész bacillusait.

A szorgos figyelő, ha nem is orvos, tapasztalhatja, hogy a természet talál utat-módot arra, hogy majdnem minden, a szervezetre káros befolyást ellensúlyozni, sőt csírájában elfojtani képes.

Példa rá az égetett seb, melynél a természet egyszerű gyógyhatánya alatt oly anyag képződik az elhalt és újból fejlődő szövetek által, hogy az oly védőpajzsot képez, milyent maga az orvostudomány sem volna képes oly célszerűen alkalmazni. Mert a természet a káros hatányokat csodálatosképen kiválasztja és kiküszöböli a szervezetből és pedig izzadság útján vagy gyomor és belek útján, avagy a veséken át. Csodálatos volna tehát, ha a szervezet nem bírna a tüdővész bacillusával megküzdeni. És bír is megküzdeni.

Tudvalevő dolog, hogy azon helyen, hol a légeső számos kis ágacska — az ugynevezett bronchiákra — oszlik, melyek a tüdőbe vezetnek és együtt a tüdőkötszövettel a tüdőt alkotják, — fekszik két mirigy: az ugynevezett bronchialis- és tüdőmirigy, melynek működéséről és feladatáról az orvostudomány sokáig nem volt tisztában. Most azonban dr. Hoffmann tanár vizsgálataiból már tudjuk, hogy azok egy „speciális nedvet” választanak ki, mely nedv a fertőző csírákat, s így a

tüdővész bacillusait is, mely még mielőtt a tüdőbe érve, ott romboló hatását kifejtené, tönkre teszi. Már most oly egyénnél, hol ezen mirigyek öröklött, avagy veleszületett gyengeség, nemkülönben fizikai hatányok által működésükben gátolva vannak s ez által a szükséges nedvet elegendő mennyiségben kiválasztani nem képesek, hozzá még az is, ha a tüdő akár meghűlés, por vagy bármi más idegen anyag behatása által megtámadva van, mi által ellentámasztási képessége gyengül, meg van könnyítve a tüdővész bacillusainak a tüdőbe való behatása s így előbb-utóbb kifejtetheti romboló hatását: a tüdővész kifejlődését.

Mint láttuk, a két tüdőmirigyből kerül ki azon nedv, mely tönkre teszi a tüdővész bacillusait. Miután pedig az emlős-állatokban is feltalálhatók ezen mirigyek és ugyanazon feladatot teljesítik, mint az emberi szervezetben, ebből kifolyólag kísérleteket tettek ilyen anyagot mesterségesen oda vezetni, a hol arra a szervezeten szükség van s ez által gyógyulást közvetve létre hozni.

Miután a tudományos kutatások ezirányban eredményeiben igazolták fentebbi feltevést, nagyban készítették ezen nedvet és „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” címűen forgalomba hozták. Mindezen állítások lentebb igazoltatnak a leghíresebb orvosok által, kik leginkább foglalkoztak tüdőbetegség gyógykezelésével. Ez azonban csak egy része a nagy eredményeknek.

Még az esetben is biztos győgyeredményt tudunk elérni a „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” használatával, midőn a kór már előrehaladt állapotban van. Ugyanis a tuberculotikus gyuladós góczok olyatén módon gyógyulnak, hogy a további tuberculotikus lép elfojtatik és maga a szervezet betokolja a már meglévő tuberculotikus góczot egy mérszeggel, melyet maguk a véredények készítenek. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy a természet is mily nagy gyógyhatány akkor, midőn a kór elveszti hatalmi fölényét a szervben. Mindezek után joggal nevezhető a dr. Hoffmann-féle Glandulen a természet gyógyhatányának, a mennyiben a természetet segíti a kór-és kórmentő anyag ellen való küzdelemben; az által, hogy új erővet hozza, hogy a kórral megküzde, azt legyőzze.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”, mint az egészséges állati szervezetnek része, teljesen ártalmatlan, míg sok más szer (vegyi szer), melyet mint a tüdővész elleni szert ajánlanak, többé-kevésbé erős mérgek és ezen hatásukban legalább annyira ártalmasak az emberi szervezetre, — anélkül azonban, hogy a tüdővész gyógyítaná, — mint maga a tuberculotikus bacillus, a mennyiben biztos gyomorhajokat idéznek elő s ez által csak a szervezetet gyengítve, elősegítik a tüdővész rohamos kifejlődését.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen”-nál különösen kiemelendő azon tény, hogy bármely gyógyszerrel adagolható, mert egyik a másikat működésében nem gátolja. Nem okoz semminemű megterheléseket, a mi azonban ne indítson senkit arra, hogy a kezelő orvos elöl annak használatát eltilkolja. Mert ez nem kuruzsló szer, melyet a tudományos világ előtt titkolni kell. Sőt az orvos uraknak egy egész fűzet tudományos értekezlet és bírálat áll rendelkezésre ezen szerről. Az egész szer nem áll egyébből, mint a zsirtalanított, megszártított és por alakká készített egészséges juh-bronchialis mirigyéből, mely tejszékkel compimálva, tablettá alakban jön a forgalomba. Mindegyik tablettá 0.25 gramm súlyú és tartalmaz 0.05 gramm porrá zúzott bronchialis-mirigyet (Glandulen), mely 0.25 gramm friss mirigyanyagnak és 0.20 gramm tejszéknek mint vivőszereknek felel meg.

A ki ezen szert orvosi recepte (vény) nélkül a gyógyszerárban kéri (majd minden gyógyszerárban kapható), figyeljen arra, hogy olyan üvegbekapja, mint alanti rajz mutatja, mivel már megkísérlették más szerrel, hasonló névvel hamisítani és forgalomba hozni. Ilyen hamisítványokat — mint az egészségre ártalmasokat — a legerélyesebben vissza kell utasítani. A hol esetleg a „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” nem kapható, ott forduljanak a gyár felállításához: (Török József gyógyszerész, Budapest VI. Király-utca 12.), kinél gyári árban beszerezhető. Megrendelésnél czél szerű az összeg előleges befizetése.

Ára egy üvegnek 100 tablettával 5.50 korona

„ „ „ 50 „ „ „ 3.

Előnézet.

Figyeljen ezen védjegyre.

A „Dr. Hoffmann-féle Glandulen” csakis ilyen üvegből jön forgalomba, mint ezt a minta-rajz mutatja.

Dr. Hoffmann utóda vegyi gyára.

Meerane, (Szászországban).

Kezelő orvosok nyilatkozatai.

Orvosi bizonylatok:

Dr. Dosing Hermeskeili kerületi orvostól. Kivánára készséggel kijelentem Önnek újlag, hogy a „Glandulen” szerével elért sikerekkel felette meg vagyok elégedve. Valamennyi betegségi tünetek szűnőfélben vannak. A hőmérséklet a normalisra visszaszállt. A köhögés megszűnt. Hörgi légzés ez idő szerint már nem diagnosztizálható.

Dr. Braun Herbststeini orvostól. Az Ön „Glandulen” tablettáit makacs rekedtség és köhögés ellen igen jó eredménynyel használtam. Kellemetlen mellékkörülmények soha sem léptek fel. Azokat adott esetekben mindig használni fogom és kartsársaimnak is a legmelegebben ajánlhatom.

Dr. Heusmann Cannesí (Riviera) orvostól. A „Glandulen”-szer igen hatásos gyógyszernek bizonyult tüdővész és tüdőkatarrhus eseteiben. Alkalmazása mellett egyhamar szűnik a láz, az éjjeli izzadások elmaradnak, az étvágy feltűnően javul és a köhögés által zavart éjjeli nyugalom helyre áll. Ezen gyógyhatány ez idő szerint az egyedüli orvosszer a tüdővész gyógykezelésénél.

Dr. Kohn F. gyakortó orvostól Bécs. Már az első 300 Tablettá használata után meglepően változik a köhögés. A köhögés enyhébb. A hörgi légzés sokkal ritkább és gyengébb. Általános állapot jobb, az erők gyarapodóban és további két hónap leforgása után legnagyobb örömmre a beteg egészen helyre volt állítva. Köhögés és köpedék egészen megszűnt. A hörgi légzés szintén elmúlt. Tuberculotikus bacillus az egész szervezetből eltűnt. Éjjeli izzadás és lázmentes állapot. Testsúly 6 kilogrammally gyarapodva.

Dr. Wicke Wüsteseibersdorfból. Egy tanító neje-nél, kinek kifejezetten tüdőcsucs beszűremkedés, lesavanyodás, éjjeli izzadás és köhögést konstatáltam, 30 napig „Glandulen”-t adagoltam és a nő állapota feltűnő módon javult, úgy hogy teljesen jól érzi magát. Súlyban egy hónap alatt 4 kilogrammot nyert.

Dr. Heilberg O. Hudiksvallban. (Svédország.) A Dr. Hoffmann-féle „Glandulen”-tabletták a legjobb és ugyszólván az egyedüli gyógyszer tüdővész ellen, mely a betegséget biztosan megakadályozza és gyógyulást okoz.

Dr. Wallot Rookenauban. Szívesen igazolom, hogy a „Glandulen”-tabletták használata által magamat állandóan jól érzem és mindennemű katarrhustól ment maradtam. A szer ártalmatlan voltáról is meggyőződtem.

Dr. Budacek, Gureinban. Két betegemnek rendeltem az Ön „Glandulen”-jét és 8-10 nap után elvesztették tüdőkatarrhusukat. A „Glandulen”-kúra igen bevált különösen annak kellemes adagolása által.

Dr. Pollák, Königsbergben a. E. „Glandulen”-tablettáit egy jobboldali tüdőcsucs beszűremkedés eseteiben alkalmaztam, mely betegnél előzőleg Creosot adagoltattott egy másik orvos, de minden eredmény nélkül. Ezen tabletták használata mellett a beteg nő határozottan javult.

Dr. Habermann, Magdeburgban. Az Ön „Glandulen”-tablettáit a tüdővész különféle súlyos eseteiben használtam és arról győződtem meg, hogy azok az eddigi ily belső szereket határozottan felülmúlják és eredményeiben a hatásuk feltűnő.

Dr. Percy Newell, Crowborough, (Anglia.) Igen örvendek, hogy „Glandulen”-jéről csak jót mondhatok. Es egyetértek többi kollegáimmal abban, hogy jelenleg ezen szer az egyedüli a tüdővész ellen.

Dr. Sarlai Bernsteinban. „Glandulen”-tablettáit kezdő tüdővész esetében igen hatásosan alkalmaztam, úgy hogy teljes gyógyulást értem el velük.

Dr. Becker Iannowitzból. Des kötelességemnek tartom bizonyítani, hogy „Glandulen”-tablettáit feleségem krónikus tüdőkatarrhusánál igen jó eredménynyel használtam, úgy hogy az folytatólagos használat mellett állandóan jól érzi magát.

Scognamiglio G. és Meyer V. tanár urak Nápolyban. A tüdővész 31 különféle eseteiben, hol előzőleg már többféle gyógyimód eredménytelenül alkalmaztatott, kísérletek tettek a „Glandulen”-tablettákkal és az eredmény igen hatásosnak bizonyult. A betegség tünetei, mint láz, köhögés, éjjeli izzadás, köpedék, étvágytalanság stb. lassanként megszűntek, úgy hogy a beteg időről-időre, mint felgyógyultak elbocsáttattak.

Dr. Günther József, Duna-Szekesön. Két betegem — mindkettő tüdővész — három hónap óta használják a „Glandulen”-tablettáikat és az eredmény valóban

meglepő. Hat hét óta a tuberculotikus bacillusok a köpetben fel nem találhatók. A betegek testsúlyban egyre gyarapodnak. Az étvágy javulóban és a betegek rendkívül jól érzik magukat. Sem éjjeli izzadás, sem mellszúrás jelenségei nem mutatkoznak. Köhögésnek is csak nyoma. Mindkét tüdőcsucs pettyhűdsége és a jellegzetes hörgi lélekzések elmúltak. Ép oly jól érzik magukat a többi betegek, kik rendeletment szerint a „Glandulen”-tablettáikat hosszabb idő óta használják. En részemről tüdőbetegségek eseteiben a „Glandulen”-t csak a legmelegebben ajánlhatom.

Dr. Frauger, Frühbuss. Becses megköszönésére a „Glandulenre” vonatkozólag értesítem, hogy az Ön által czimemre beküldött próbatáblácskával kielégítő eredményt értem el. Az általános állapot betegimmél szem látomást javult. Különösen javult azok étvágya.

Dr. Andreas Károly, törvénytéki és kerületi orvos Arnfelsben (Stájerország.) 200 „Glandulen”-tablettá elhasználása után gyógykezelésem alatt álló phthisisben szenvedő betegemnél az éjjeli láz és köhögési inger jelentékenyen alább hagyott. Öt héttel később értesít engem betegem, hogy öt üveg elhasználása után feltűnően jól érzi magát és hogy küldjek neki újból „Glandulen”-tablettáikat. Ezen örvendetes tény készlet engem arra, hogy folytassam a „Glandulen”-kúra használatát.

Dr. Glass, Budapest. Huszonhétéves betegem, ki már 3 esztendeje gége-phthisisben szenved és tablettáit használja — gyógykezelésem mellett — meglehetősen jól érzi magát. Sokkal jobb színben van, testsúlyban is gyarapodott és igen jó étvágyának örvend, mely körülmények ezelőtt, mielőtt kezeltem, fenn nem állottak.

Dr. Engel, Niedergeorghenthal (Csehország.) „Glandulen”-tablettáit egy nőnél vettem használatba, kinél kezdetleges tüdővész konstatáltam. Három üveg elhasználása után igen kielégítő eredményt értem el betegemnél.

Dr. Schützenberger, Duna-Földvár. A czimemre beküldött „Glandulen”-tablettákkal igen kedvező eredményt értem el betegimmél.

A fenti másolatok azonosságát az eredeti levelekkel Kühn Vilmos Ernő kir. közjegyző, Meerane (Szászország), hitelesen bizonyítja.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imrénél.